

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Іхтіофауна водойм України»

Ступінь вищої освіти - Магістр

Спеціальність **207 Водні біоресурси та аквакультура**

Освітня програма **«Водні біоресурси та аквакультура»**

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання Денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

Ph.D, старший викладач кафедри гідробіології та

іхтіології Макаренко Аліна Анатоліївна

Тел. 096-749-00-24

almakarenko@nubip.edu.ua

https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1063

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Іхтіофауна водойм України – навчальна дисципліна про біорізноманіття, систематику і біологічні особливості різних видів і груп риб водойм України. Дисципліна вивчає принципи і методи систематики рибоподібних і риб водойм України, встановлення їх видової приналежності, біологічних особливостей окремих класів, рядів, родин, родів та видів риб. Вона слугує фундаментальною базою знань про систему рибоподібних і риб, а також через біологічні особливості окремих представників – прикладною дисципліною для іхтіологів-рибоводів.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері водних біоресурсів та аквакультури.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК04. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК05. Прагнення до збереження навколишнього природного середовища.

ЗК06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

СК01. Здатність аналізувати екологічні параметри гідроекосистем природних та штучних середовищ та антропогенні впливи на нього на основі критичного осмислення проблем у галузі аграрних наук та продовольства та на межі галузей знань.

СК02. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі водних біоресурсів та аквакультури у широких або мультидисциплінарних контекстах.

СК06. Здатність виявляти та використовувати фізіолого-біохімічні зміни, що відбуваються в організмі гідробіонтів забезпечення ефективності рибницьких технологічних процесів у водних біоресурсах та аквакультури.

СК07. Здатність здійснювати заходи із охорони водних біоресурсів і збереження здоров'я риб та запобігання їх масового захворювання.

СК10. Здатність зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем водних біоресурсів та аквакультури до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові

здобутки у сфері водних біоресурсів та аквакультури і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень.

ПРН02. Вільно презентувати та обговорювати усно і письмово результати досліджень та інновацій, інші питання професійної діяльності державною та іноземною мовами.

ПРН03. Відшукувати необхідну інформацію, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, відкриті дані та інші ресурси, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН04. Приймати ефективні рішення, брати відповідальність та працювати в критичних умовах під час виконання виробничих, технологічних та наукових задач водних біоресурсів та аквакультури, аналізувати та інтегрувати альтернативи, оцінювати ризики та імовірні наслідки.

ПРН05. Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проєкти з проблем водних біоресурсів та аквакультури та дотичні до неї міждисциплінарні проєкти з урахуванням виробничих, правових, економічних та екологічних аспектів.

ПРН06. Застосовувати сучасні методи моделювання, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання виробничих, технологічних і наукових проблем у сфері біоресурсів та аквакультури.

ПРН09. Ідентифікувати види водних біоресурсів оцінювати їх чисельність та біомасу та здійснювати прогнозування запасів та обсягів вилову об'єктів водних біоресурсів та аквакультури.

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
3 семестр				
Модуль 1				
Тема 1 Історія розвитку іхтіологічних досліджень в Україні	2/4	Ознайомлення з історією розвитку досліджень іхтіофауни водойм України, становленням української систематики риб	Здача лабораторної роботи (в.т.ч. в elearn)	10
Тема 2 Риби у системі тваринного світу України	2/6	Оволодіння таксономічними одиницями та правилами наукової номенклатури, діагностичним значенням меристичних і пластичних ознак в систематиці риб України, схемами опису риб різних родин, родів та видів водойм України	Здача лабораторної роботи (в.т.ч. в elearn)	10

Тема 3 Риби та їх пристосування до умов середовища	2/6	Ознайомлення із зовнішньою будовою і механізми плавання риб	Здача лабораторної роботи, практичної роботи та першого модуля (в.т.ч. в elearn), написання тестів та/або ессе	10/20
Модуль 2				
Тема 4 Хімічні та фізичні фактори в житті риб	2/2	Визначення впливу фізичних та хімічних факторів на життя риб	Здача лабораторної роботи та практичної роботи (в.т.ч. в elearn)	25/25
Тема 5 Значення біологічних факторів у житті риб	2/2	Ознайомлення із значенням біологічних факторів у житті риб. Значення планктону у житті риб. Значення бентосу у житті риб. Значення макролітів у житті риб	Здача лабораторної роботи та другого модуля (в.т.ч. в elearn), написання тестів та/або ессе	25
Модуль 3				
Тема 6 Морські та внутрішні водойми півдня України і їх рибне населення	2/2	Ознайомлення із морськими та внутрішніми водоймами півдня України та їхнім рибним населенням	Здача лабораторної роботи (в.т.ч. в elearn)	10
Тема 7 Внутрішні водойми басейну Дніпра і їх рибне населення	4/4	Ознайомлення із внутрішніми водойми басейну Дніпра та їхнім рибним населенням	Здача лабораторної роботи (в.т.ч. в elearn)	10

Тема 8 Інші внутрішні водойми України і їх рибне населення	2/4	Ознайомлення із іншими внутрішніми водоймами України та їхнім рибним населенням	Здача лабораторної роботи та практичної роботи (в.т.ч. в elearn)	10/10
Тема 9 Загальна характерис- тика, охорона та використан- ня рибного населення водойм України	2/2	Оволодіння еколого- географічною характеристикою рибного населення України. Прісноводними рибами України, їх використання м та охороною.	Здача лабораторної роботи та третього модуля (в.т.ч. в elearn), написання тестів	10
Модуль 4				
Тема 10 Промислові аборигенні риби України	4/6	Ознайомлення з промисловими аборигенними рибами України	Здача лабораторної роботи (в.т.ч. в elearn)	15
Тема 11 Інтродуковані та акліматизовані риби України	4/6	Ознайомлення з інтродукованими та акліматизованими рибами України	Здача лабораторної роботи та практичної роботи (в.т.ч. в elearn)	15/20
Тема 12 Рідкісні та зникаючі риби України	2/4	Ознайомлення з рідкісними та зникаючими рибами України	Здача лабораторної роботи та четвертого модуля (в.т.ч. в elearn), написання тестів	15
Всього за 3 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний)
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів)
Політика щодо відвідування:	За об'єктивних причин відсутності студентів на заняття (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за використання ЕНК

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Алексієнко В. Р. Іхтіологія: Посібник. Київ: Український фітосоціологічний центр, 2007. 116 с.
2. Атлас промислових риб України (Навчальний посібник) / Гринжевський М. В., Алімов С. І., Ківа М. С. та інші (Шевченко П.Г.). Київ: КВІЦ, 2005. 95 с.
3. Шевченко П. Г., Пилипенко Ю. В., Рудик-Леуська Н. Я., Халтурин М. Б., Макаренко А. А., Климковецький А. А., Чередніченко І. С. Практикум з іхтіології (загальної і спеціальної). [навчальний посібник]. Херсон. Олді-Плюс, 2022. 583 с.
4. Шевченко П. Г., Пилипенко Ю. В., Рудик-Леуська Н. Я., Халтурин М. Б., Макаренко А. А., Климковецький А. А., Чередніченко І. С. Іхтіологія (загальна і спеціальна). У двох томах: Підручник. Т. II. Іхтіологія (спеціальна). Херсон. Олді-Плюс, 2022. 921 с.
5. Булахов В. Л., Новіцький Р. О., Пахомов О. Є., Христов О. О. Біологічне різноманіття України. Дніпропетровська область. Круглороті (Cyclostomata). Риби (Pisces) // За загальн. ред. проф. О. Є. Пахомова. Дніпропетровськ: Вид-во Дніпропетр. ун-ту, 2008. 304 с.
6. Гринжевський М. В. Аквакультура України (організаційно-економічні аспекти). Львів: Вид-во «Вільна Україна», 1998. 365 с.
7. Гринжевський М. В., Єрко В. М., Пекарський А. В. Словник-довідник науково-виробничих термінів і понять у рибному і водному господарствах, охороні навколишнього природного середовища внутрішніх водних об'єктів України. Київ: Вища освіта, 2002. 303 с.
8. Лебідь О. М., Шерман І. М., Пилипенко Ю. В. Англійсько-український іхтіологічний словник-посібник: Навчальний посібник. Сімферополь: Таврія, 2002. 148 с.
9. Маркевич О. П., Короткий І. І. Визначник прісноводних риб УРСР. Київ: "Радянська школа", 1954. 208 с.
10. Мельник О. П. Анатомія риб: підручник / Мельник О. П., Костюк В. В., Шевченко П. Г. Київ. Центр учб. літ-ри, 2008. 624 с.
11. Мовчан Ю. В. Риби України (визначник-довідник). Київ, 2011. 420 с.
12. Нікольський А. М. Визначник риб України. Харків: "Радянський селянин", 1930. 136 с.
13. Раритетна іхтіофауна прісних водойм України (крім Карпатського регіону) /

- [Долинський В. Л., Гончаренко Н. І., Афанасьєв С. О., Кирилюк О. П.]. Київ: Фітосоціо-центр, 2008. 100 с.
14. Третяков Д. К. Визначник круглоротих і риб УРСР. Київ: Вид-во АН УРСР, 1947. 112 с.
 15. Фауна України. Том 8. Риби. Випуск 1/1 П. Й. Павлов. Київ: Наукова думка, 1980. 350 с.
 16. Фауна України. Том 8. Риби. Випуск 2. Частина 1 – 2// Мовчан Ю. В., Смірнов А. І. Київ: Наукова думка. ч. 1., 1981. 428 с., ч. 2., 1983. 360 с.
 17. Фауна України. Том 8. Риби. Випуск 4// Щербуха А. Я. Київ: Наукова думка, 1982. 384 с.
 18. Щербуха А. Я. Риби наших водойм. Київ: Радянська школа, 1987. 159 с.
 19. Щербуха А. Я. Українська номенклатура іхтіофауни України. Київ: Зоомузей ННПМ НАНУ, 2003. 48 с.
 20. Ichthyology / [Karl F. Lagler, John E. Bardach, Robert R. Miller, Dora R. May Passino]. – New York : John Wiley. Sons, 1977. 506 p.